

ספר
בני יששכר
השלם

לשבתות ומועדים וחדשי השנה

דרושים נפלאים, מדבש מתוקים, שבעתים מזוקקים, נובעים ממקור נאמן ונוזלים מן לבנון, רב רבנו, כבוד קדושת מרנא ורבנא אדמו"ר הרה"ק סיני ועוקר הרים, בוצינא דנהורא, אספקלריא המאירה, רבן ומאורן של ישראל, לו דומיה תהילה, קדוש יאמר לו

מרן רבי **צבי אלימלך שפירא** זי"ע

אבד"ק **דינוב** יצ"ו

**חלק מאמרי שבתות ד' וראש חודש
ומאמרי חודשי ניסן-מרחשון**

מהדורה חדשה מאירת עינים, מפוארת ומתוקנת, בהגהה מדויקת, בתוספת פיסוק, בפתיחת ראשי תיבות, חלוקה לקטעים, תוספת מאות כותרות משנה, אלפי מראי מקומות מפורטים לספרי חז"ל ראשונים ואחרונים

ביאורים קצרים במקומות הנדרשים

תרגום הזוהר

מפתח עניינים מפורט ומפתח מקורות

יו"ל ע"י ממלכת התורה "עוז והדר"

מפעל תורת החסידות

שנת תשע"ז לפ"ק

מהדורת בראי

מאמרי השבתות

מאמר א

בענין שם שבת

בגימטריא ד' מילואי הוי"ה רל"ב, ושלשה מילואי אהי"ה תנ"ה, ושם י"ה סך הכל בגימטריא 'שבת', עיין בכתבי האריז"ל (ע"י פע"ח שער השבת פ"ד):

שבת שמא דקוב"ה - 'שבת' עם הנקודות בגימטריא י"ג מילואי הוי"ה.

ג יש לפרש עוד, 'מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי'. 'שבת' עם הנקודות בגימטריא תשכ"ד, הוא בגימטריא י"ג מילואי הוי"ה שונים [כנודע מילואיהם ציודי"ן צאלפי"ן צההי"ן]. יש למלאות צי"ג אופנים, הגם שכלותם אינו אלא ד' מילואים ע"צ ס"ג מ"ה צ"ן, עם כל זה כשאחת אחד הוא צמילוי א' והצ' צה' והג' צי"ד וכיוצא יש י"ג מילואים שונים, עיין מאמר המילואים להרמ"ע ז"ל, ועיין בספר ויקהל משה בהתחלתו שאתן הי"ג מילואים המה מכוונים אל הי"ג מדות, י"ג תיקוני דיקנא קדישא בכל מדה מילוי אחד.

וז"ה שכתבנו בספרינו אגרא דכלה מה שציקש משה 'הודיעני נא את דרכך' (שמות לג יג), נכתב 'דרכך' חקר יו"ד, והוא מרמז שציקש להתודע לו י"ג מדותיו יתצרך שמו שבהם י"ג מילואי הוי"ה הנ"ל בגימטריא תשכ"ד, והוא בגימטריא דרכך צך רצתי דאי"ק אשר מספרה ת"ק כנודע.

מבאר הזוה"ק 'שבת שמא דקוב"ה שלים מכל סטרוי

א איתא בזהר יתרו דף פ"ח ע"א: א מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי, עד כאן לשונו. נראה לי לפרש דהנה כ"ז אהוון דאורייתא הם, ובכל אות יש צו חיות מן שם הנכבד הוי"ה צרוך הוא, ואם כן כ"ז אותיות הם כ"ז היות בגימטריא שבת. וזהו שיש לפרש 'מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי' דהיינו מכל זד הכ"ז אהוון שבהם צרא הקדוש צרוך הוא את כל העולמות, בכח שמו יתצרך המתפשט בהם. והנה צרא עולמות בששת ימים והשבת הוא כדמיון הנשמה והגורה לעולם, על כן נקרא 'שבת' שמא דקודשא צריך הוא המחיה את כולם.

קדושת השם 'שבת' והזהירות באמירתו

וזה היות 'שבת' שמא דקודשא צריך הוא - אסור להזכירו במקום שאסור לדבר דברי תורה, וידעתי ממדקדקים זמנתיים שזוהרו להזכיר שם 'שבת' ללא צורך, והוא נכון, כיון שאמרו חכמי הזהר שהוא שמא דקודשא צריך הוא. המשכיל יצין הדבר:

'שבת' שמא דקוב"ה - בגימטריא מילואי שמות הוי"ה ואהי"ה עם י"ה

ב עוד יש לפרש 'מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא שמא דאיהו שלים' וכו', כי 'שבת'

א. כ"ל נקודה היא בגימטריא י', וכל קו הוא ו'. ואם כן פת"ח הוא ו', וקמץ הוא ו' ויוד, ומספרם יחד עולה כ"ב, ועם 'שבת' הוא תשכ"ד.

תרגומי הזוהר

[א מה הוא שבת, השבת היא השם של הקב"ה והוא שם שלם מכל צדדיו.

והנה 'שבת' עם נקודותיו בגימטריא כל מילואי י"ג הוי"ת הנ"ל. וזהו שיש לפרש בדברי הזהר הנ"ל 'מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא שמא דאיהו שלים מכל סטרוי':

שבת שמא דקוב"ה - 'שבת' בגימטריא 'הקדוש ברוך הוא הוי"ה אהי"ה'

ד ויש לרמוז עוד 'מהו שבת שמא דאיהו שלים' וכו', 'שבת' בגימטריא הקדוש ברוך הוא וגם 'שבת' שמוט הוי"ה אהי"ה, וידוע מכוונת 'נר שבת' (פע"ח שער השבת פ"ד) 'נר' בגימטריא ג' יחודים הוי"ה אהי"ה, הוי"ה אלהי"ם, הוי"ה אדנ"י - בגימטריא נר. והנה היחוד העליון הוי"ה אהי"ה כולל כל מה שתחתיו. ולפי זה נוכל לפרש 'מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא' - היינו בגימטריא 'הקדוש ברוך הוא', [וגם 'שמא דאיהו שלים מכל סטרוי' - היינו יחוד העליון הוי"ה אהי"ה], והשם הטוב יכפר:

שבת שמא דקוב"ה וימא דאורייתא ומבטלת כל המזיקין

ה יש לרמוז עוד 'מהו שבת שמא דקודשא צריך הוא'. והנה 'שבת' הוא יומא דאורייתא (עי' זוהר ח"ג נה.), לכולי עלמא בשבת ניתנה תורה (שבת פו:), והנה התורה כולה שמוטיו של הקדוש ברוך הוא (זוהר ח"ג 5: קד.), והנה נוסף מספר 'שבת' על מספר 'תורה' יחודא שלים הוי"ה אדנ"י יחוד קודשא צריך הוא ושכינתיה, והנה יבא לפנינו אם ירצה השם במקומות במאמרים הבאים (מאמר 3 אות ג) איך התורה מבטלת פלוני וצת זוגו שהם בגימטריא 'תורה', ונלמד מהפסוק [ו]צני רשף יגביהו עוף' (איוב ה ז), כמו שאמרו רז"ל (ברכות ה.) אין רשף אלא כו', עיין בפני יהושע 'רשף' נקראו המזיקין הנ"ל בהסיר מהם שם א"ל המחיה אותם. 'רשף' בגימטריא 'שעיר' מנין הצהמות ששלח יעקב לעשיו, וכן ציוס הכיפורים שולחין שעיר וכו', והנה 'שבת' נוסף על מספר 'רשף' ('שעיר') מנין א"ל הוי"ה אדנ"י נרמוזן בראשי תיבות וסופי תיבות 'יום הששי ויכולו השמים' (בראשית

3 א), והוא הנרמוז במזמור (תהלים כג) 'י"י רועי' [שנוהגין לאמרו בשבת] 'גם כי אלך בגיא אלמות' (בגימטריא 'רשף') 'לא אירא רע כי אתה עמדי' - היינו שבת שמא דקודשא צריך הוא, והדברים סתומים ככאן ויתפרשו לך להלן (מאמר ח אות ז):

עיצומו של יום השבת ממתיק הדינים 'קשיא ורפיא'

ז 'שבת' בגימטריא קשיא רפיא. על פי מה שמצואר שם זוהר הנ"ל (ח"ג פח:):
 ב' צהדין יומא כל דינין אחכפיין ולא מתערין בעלמא', עד כאן לשונו. כבר ידוע לך דאית דינא 'קשיא' ואית דינא 'רפיא' (זוהר ח"א רא.), כמו שידעת מענין שני ימים דראש השנה (זוהר ח"ג רלא:), והנה שופר בראש השנה הוא להמתיק השני דינים, ובשבת נדחה השופר [בתקנת חכמים (ר"ה כט:)] כי נמתקים הדינים בקדושת יום שבת, עינאמו של יום השבת ממתיק 'קשיא רפיא', ועוד יתבאר לך להלן (אות ג, מאמר ט אות א):

על ידי קדושת השבת נמתקין הדינים

ז 'שבת' בגימטריא עצם בשר. על פי מה שכתב האריז"ל בליקוטי תורה (פר' בראשית ד"ה ויאמר האדם) מה שאמר אדם הראשון 'זאת הפעם עלם מעלמי וצשר' וכו' (בראשית 3 כג), והנה היתה חוה ראשונה שנתגרשה מן האדם, וחווה שניה 'ויצאה אל האדם' (שם פסוק כג), והן הנה צחינת 'לאה' ו'רחל' שהיו אלל יעקב שופריה דאדם (צ"מ פד. זוהר ח"א קמב:), רק להיות צחינת 'לאה' קוד דינא קשיא ('עלם') צומן אדם הראשון עדיין לא נתקנה רק חוה השניה קוד 'רחל' ('צשר') דינא רפיא, וזה שאמר אדם 'זאת הפעם (דייקא) עלם מעלמי וצשר מצשרי' היינו דייקא, רק זאת הפעם חלוקים הם העלם מן הצשר ואי אפשר לקבל העלם, על כן נתרחקה חוה הראשונה, מה שאין כן בפעם השנית ציעקב שופריה דאדם לא יהיו חלוקים העלם מן הצשר ומהיין שתייהן קודש ליי".

ב. היינו סמא"ל (131) ובת זוגו - לילי"ת (480) עולים תרי"א כמנין 'תורה'.

תרגומי הזוהר

[ב] ביום הזה (שבת) כל הדינים שמתגברים בימות החול נכפים ולא מתעוררים בעולם.

שבת מסוגל לדביקות בהש"ת

ט שבת. אהבה בכל לב אהבה בכל נפש אהבה בכל מאד בגימטריא 'שבת' כך שמעתי מכבוד מחותני הרב הקדוש מורנו הרב צבי הירש [מזידיטשוב] זצוק"ל. יש להתבונן הענין על פי מה שכתב זוהר הנ"ל שבת איהו כלל דאורייתא, עד כאן לשונו. והנה כלל התורה הוא לדבקה בו יתצרך שמו, ולמסור לבו ונפשו ומאודו בעבור אהבתו. והנה שבת איהו כלל דאורייתא על כן 'שבת' בגימטריא כנ"ל, עיין מה שכתבתי במאמרי חודש ניסן מאמר ג' שבת הגדול ארת ט':

בשמירת השבת מבטלין הקליפות עשו וישמעאל וכל הע' אומות

י שבת. זרזיר עורב בגימטריא 'שבת' בקדושתו. אמרו רז"ל (שבת קיח:): אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה אין כל אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, מוצן הדבר על פי מה שכתב הקדוש בעל מגלה עמוקות (פר' לך ד"ה או יאמר מן) צענין אברהם אבינו צבירת צין הצתרים נאמר שם (בראשית טו י) 'ויקח לו את כל אלה ויבחר אותם בתוך' להיות ע' אומות הם 'אלה' מול 'אלה', כי ל"ה שרים הם אחוים צלד ימין דקדושה וישמעאל על גביהם הרי 'אלה', ול"ה שרים משמאל ועשו הוא אדום על גביהם הרי הם 'אלה' מול 'אלה', וישראל פנימיים שרשם בקודש. על כן קליפת ישמעאל יום אידם הוא בערב שבת מימין הקודש, וקליפת עשו יום אידם הוא יום ראשון היינו משמאל הקודש, וישראל צפון להם ניתן למורשה יום השבת קודש.

והנה קליפת עשו נקרא 'עורב' (עיין בקרנים בתחילתו (מאמר ז)), וקליפת ישמעאל נקרא 'זרזיר' [רמזו רז"ל (צ"ק צ:)] צפסוק (בראשית כח ט) 'וילך עשו אל ישמעאל' לא לחנם הלך הזרזיר אלל העורב וכו', והנה כשמשמרין ישראל את השבת מצטלין את הב' קליפות 'עורב זרזיר' אשר הם

וידוע לך (זוהר ח"ג ללא:): מסוד שני ימים דראש השנה, יום ראשון צחינת לאל דינא קשיא קוד 'עלם', יום שני צחינת רחל דינא רפיא קוד 'צשר', והמתקת שניהם על ידי השופר. וצצת נדחה השופר על פי תקנת חכמים (ר"ה כט:), ויש כח בידם לדחות המנוה צצו ואל תעשה (יצמות ז:), כי חכמים המה צסוד הקודש שהיא חכמה (זוהר ח"ג קכא.), ויודעים אשר קדושת היום צעצמו ממתיק הדינים 'קשיא רפיא' - 'עלם צשר', וזהו מספר 'שבת' להמתיק השני צתי דינים הנ"ל.

ונכתב אללנו צדרושים צספרינו אגרא דכלה (פר' וילא ד"ה אך) מענין יעקב שאמרה לו אמר 'וישבת עמו ימים אחדים' (בראשית כו מד), ופירש צזה הרב הקדוש בעל מבשר צדק (סו"פ וילא) הכוונה 'ימים' - היינו שנה, כענין 'ימים' תהיה גאולתו' (ויקרא כה כט), 'אחדים' - היינו שבתות, כי אמרה שבת לפני הקדוש צרוך הוא לכל נתת צן זוג וכו' (צ"ר יא ט). והנה שנה שלימה של שבתות יצטרך לזה שצע שנים, וכחצנו שם צטעם להמתיק השני דינים קדושים הנ"ל היה צריך יעקב אבינו לעבוד עצודתו שנה שלימה של שבתות, עיין שם:

שבת הוא יומא דאורייתא ומסוגל ללמוד בו רזי התורה

ח שבת. עקודים נקודים ברודים בגימטריא 'שבת', הוא על פי זוהר שם (ח"ג דף ז"צ ע"א):¹ שבת איהו כלל דאורייתא וכל רזין דאורייתא ציה תליין, עד כאן לשונו. כבר ידוע לך עיקר רזין דאורייתא, הוא סודות מעשה בראשית ומעשה מרכבה עולם התורה ועולם התיקון צסודות המתקלא, והן המה עולמות הנקראים 'עקודים נקודים צרודים' בגימטריא 'שבת' דאיהו יומא דאורייתא, צו צסגולה לעסוק צרזין דאורייתא, הוא שבת אשר הוא זכרון למעשה בראשית וזכר ליציאת מצרים, על כן צו יסוגל עסק הרזין צמעשה בראשית ומעשה מרכבה, הבן הדבר:

תרגומי הזוהר

כל התורה, והשומרה (מצוות לא תעשה) כאלו שמר כל התורה.

ג] שבת היא כללות התורה שבנגלה, וגם כל סודות התורה תלויין בה, והמקיים (מצוות עשה) את השבת כאלו קיים

דהנה כל ימי השבוע בהעריך אותם עם יום השבת המה חומר וזורה, ימי החול המה 'חומר' ושבת קודש היא 'הזורה', וזה שאמרו רז"ל (רש"י בראשית ז' ג, וע"י ז"ר י ט) בפסוק 'ויכל חלקים ציום השביעי מלאכתו' וכו', 'ציום הששי' מציעה ליה, ודרשו זו מה היה העולם חסר מנוחה - זאת שבת זאת מנוחה. ומהראוי להתבונן בדבריהם, הלא 'מנוחה' הוא העדר המלאכה, ואיך יתואר לומר עליו מלאכה, ואם כן אכתי הקושיא במקומה עומדת 'ציום הששי' מציעה ליה. אבל מוצן הדבר על פי הנ"ל, והוא מצואר דבצרי קדמוניו הקדושים הלא צפירתם, כשצרא הקדוש צרוך הוא את עולמו בששת ימים היה הכל כחומר בלא זורה, וצרא אחר כך את יום השבת קודש הוא 'זורה' [היינו ה'נשמה' אל ה'חומר'] וקיבלו כל הנצראים 'זורה' והוא כמו נשמה אל הגוף (עיין באור החיים בפסוק (בראשית ז' ג) 'ויכולו השמים'), וזה שאמרו רז"ל זאת שבת זאת מנוחה, כי היה העולם חסר 'מנוחה' הוא ה'זורה', כי השעבוד והעבודה יכונה ל'חומר', ו'מנוחה' יכונה ל'זורה' (עיין בספרי הרב הגדול בעל גור אריה), וצוא אחר כך יום השבת נשלם מלאכת העולם היינו הזורה ונשמת העולם, וכן הוא תמיד הסדר שהחומר קודם לזורה, והזורה צאה צאחרונה.

ישראל - ה'צורה' של המין האנושי

ובן הוא צאיכות מצחר צריאת הנפש בזה העולם הוא המין האנושי, הנה כל האומות הם החומר [כמה זאת אמר (בראשית כג ה) 'שצו לכם פה עם החומר' - עם הדומה לחומר (ינמות סג)], וישראל עם קרובו הם הזורה, ועל כן תמצא שנתהווה אומה ישראלית אחר כל האומות כמשפט הזורה הצאה אחר החומר.

שבת - 'צורה' ואין לה שייכות לחומר ולכן גוי ששבת חייב מיתה

והנה נתן השם יתצרך את יום השבת שהוא זורת הזמן לישראל עם קרובו שהם זורת הנפש, מה שאין כן לאומות שהם החומר אין להם שייכות לזורה, והנה כמו החומר צרותו לקרצ את עצמו למקום מוצדל ממנו מתצטל, דהיינו כמו האדם

ראשים לכל האומות, ממילא אין שום אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, על כן תמצא 'שבת' בקדושה בגימטריא 'זרזיר עורב' בקליפה, שעל ידי השבת מצטלין אותם, על כן 'אלמלי שמרו בני ישראל שבת ראשונה לא היתה אומה ולשון יכולה לשלוט בהם', כי לא היו נותנים להם מקום לשלוט:

האוכל דגים בשבת מתברך בברכה המשולשת

יא 'שבת' בגימטריא ג' פעמים ברכה עם אותיות " ה' ו'. תתבונן הדבר על פי מה שאמרתי (אגרא דכלה פר' בראשית ד"ה עוד נ"ל שנתצרכו) טעם למנוחה מן המוצחר לאכילת דגים בשבת, דהנה אשכחן במעשה בראשית 'צרכה' ג' דברים. והם ג' ימים זה אחר זה רזופים צרכה לדגים ציום חמישי (בראשית א כג), וצרכה לאדם ציום ששי (שם פסוקים כו-כח), וצרכה לשבת ציום השביעי (שם ג א) (וסימנך 'צנאות דשא ירביני' (מהלים כג ז) ראשי תיבות דגים שבת אדם). והנה 'חוט המשולש' לא צמחה ינתק' (קהלת ד יג), 'אדם' (היינו ישראל), אתם קרויים 'אדם' (ינמות סא). האוכל דגים לצבד שבת הנה יתצרך צרכה המשולשת ולא צמחה תנתק:

והנה סוד הצרכה הוא ה' אחרונה שצטם הנכבד כנודע מסוד הפסוק (בראשית יב ז) 'והיה צרכה', 'זה' צירך את הצרה' (שם כד א), צת היתה לו לאצרהם אצונו ו'בכל' שמה (צ"ז טו:) בגימטריא צ"ן סוד ה' אחרונה (עי' עץ חיים שער ח פ"א). וכתב (דברים כח ט) 'אלו י"י אתך את הצרכה' - ה' צרכה, והיא מתצרכת מג' אותיות ראשונות " ה' ו', כמו שאמרו רז"ל (צרכות גא:) אין פרי צטנה וכו' מתצרכת אלא וכו'. והנה תמצא לפי הנ"ל צאכילת האדם דגים בשבת יזורפו ג' צרכות צרכה משולשת, הנה ג' פעמים 'צרכה' צלירוף ג' אותיות " ה' ו' המצרכים לצרכה - בגימטריא 'שבת':

שבת היא הצורה והנשמה של הבריאה

יב שבת. 'הוא הנשמה אל החומר' בגימטריא 'שבת'. הנה אמרו רז"ל (סנהדרין נח:) גוי ששבת חייב מיתה. נראה לי לפרש הטעם בזה,

על ידי שמירת שבת כראוי מגיע יראת ה' כל ימות החול
 יג שבת. ששה פעמים מלאך הוי"ה צגימטריא
 'שבת'. יתבאר הדבר על פי מה שאמרו
 רז"ל בתיקוני זהר (הקדמה ה:): 'בראשית' - ירא
 שבת, מן שמירת השבת כראוי יגיע היראה לשומריה
 בכל ששת ימי החול, [ויתראה צבגולת השבת ליראה
 מן שאמרו רז"ל (ירושלמי דמאי פ"ד ה"א) אפילו עם
 הארץ אימת שבת עליו], והנה ביראים כתיב (תהלים
 לד ט) 'חונה מלאך הוי"ה סביב ליראיו, וכיון שכן
 שמירת השבת תבא לאדם היראה בכל ששת ימי
 החול, ומלאך הוי"ה חונה סביבם בכל יום כיון שהם
 יראים, על כן 'שבת' צגימטריא ו' פעמים 'מלאך
 הוי"ה', פרפראות לחכמה:

בשמירת שבת מתקנים ברית הלשון והמעור
 יד 'שבת' צגימטריא לשון מעור. ושמו בני
 ישראל את השבת לעשות וכו' צריח
 עולם' (שמות לא טו) - נראה לפרש צריח הנצרא
 בעולם, עיין בפרק יצירה (פ"א מ"ז), צריח הלשון
 וצריח המעור. והנה נראה לפרש דבשמירת שבת
 מתקנים מה שפוגמים חס ושלום בצריח הלשון
 וצריח המעור, ועל כן 'שבת' צגימטריא 'לשון
 מעור'. על כן צריח צריח ליזהר בשבת מלדבר
 דבר בטל רק דברי תורה לתיקון 'צריח הלשון'.
 וכך מצאת עונה בשבת בקדושה, 'אשר פרו יתן
 צעתו' (תהלים א ג) - זה עונת תלמידי חכמים
 כליל שבת (כתובות סג:), והוא תיקון 'צריח
 המעור':

מבאר דרשת חז"ל אשר פרו יתן 'בעתו' בשבת - היכא
 רמיזא בקרא

זו וביון שבה המקרא הזה לידנו נימא ציה מילתא.
 'אשר פרו יתן צעתו' (תהלים א ג) -
 דרשו חז"ל (כתובות סג:): מינייה עונת תלמידי חכמים
 בשבת, מהראוי להתבונן מהיכן נרמו צכאן שבת
 דייקא. והנראה כבר ידעת שהמילוי הוא צחינת
 'נוקבא' מקבל מן עיקר האות, והנה המילוי של
 אותיות 'שבת' הם י"ן י"ת ו' - צגימטריא עתא,
 וזה שדרשו אשר פרו יתן 'צעתו' - זה 'שבת'. הבן
 הדבר:

בעולם הזה צהגיע זמן הילוכו לעולם הרוחני מוצדל
 הנה יכונה אללו מיתה, כי הגוף חומריי אינו יכול
 לעלות למקום רוחני, כמו כן האומות חומריים כולם
 צרנותם לשבות יגיע עדיהם המיתה והציטול. ושמו
 עיקרי הענינים הללו, כי הם עיקרים גדולים עדות
 לישראל אשר הם צורות העולם כולו, והפליגו חז"ל
 (סנהדרין נח:): עוד לומר דגוי ששבת חייב מיתה
 אפילו צצתו צשני צשבת, לכיון שהם חומריים
 והמנוחה הוא מצד הצורה, הנה החומר צצרותו
 להגיע למעלת הצורה שהוא מנוחה יחויב לו הציטול.

ההבדל בין ישראל לעמים - כהבדל האור מן החושך

בהבינדל כל הדברים האלה תבין שבת נקרא 'קודש'
 - הוא דבר נצדל, וישראל נקראו 'קודש'
 - 'אצדיל אתכם מן העמים', על כן צמוצאי שבת
 אנו מצדילין המצדיל צין קודש לחול, צין אור לחושך,
 צין ישראל לעמים, ותבין ציותר הדבר מן הצדלות
 אור מן החושך, דהנה צית מלא חושך צהגיע לחוכו
 מעט אור, הנה החושך נצצטל לא יודע מקומו
 איה, כן מצצטל החומר ממילא נגד הצורה הצן
 הדבר. והנה קודש ישראל לי"י על כן כל אוכליו
 יאשמו מצצטלים.

שלא ליתן ממאכלי שבת לגוים

וראיתי לאנשי מעשה שהיו נוהרים מליתן ממאכלי
 שבת לגוים, ונכון הוא צמקום שאפשר
 להזהר, וצמקום שאי אפשר הנה יתקיים צזה כל
 אוכליו יאשמו, וצאת תהיה כוונת כל מכוי, מאכלי
 שבת המה קס חיים לישראל וההיפך לשונאיהם,
 והצן.

שבת - כנשמה המחיה את החומר

ומצעתה תבין הרמו 'שבת' צגימטריא 'הוא הנשמה
 אל החומר'. והוא שיסדו אנשי כנסת
 הגדולה 'טועמיה חיים זכו' (תפילת מוסף לשבת) כמו
 הנשמה המחיה את החומר. והוא הנראה לרז"ל (צ"ר
 כג יג) שנקנסה מיתה לאדם הראשון צנטותו אחר
 החומר, וצאת שבת שהיא הנשמה המחיה את החומר
 והגין עליו, ופתח ואמר 'מומור שיר ליום השבת
 טוב להודות לי"י וכו' (תהלים צג א), הצן הדברים,
 ועוד יתבאר אם ירצה ה' (מאמר ו אות ז):